

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage
Ranheimslivegen 3

N-7054 RANHEIM

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
12/7072/ A10 &18
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
27.02.2013

Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage - driftsvurdering etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Generelt om godkjenningsprosessen

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. trådte i kraft 01.01.1996. Forskriftens formål er å bidra til at miljøet i barnehager og skoler fremmer helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade. Godkjennings- og tilsynsansvaret er i forskriften lagt til det enkelte kommunestyre. I Trondheim er denne myndigheten delegert til Miljøsjefen.

Forskriftens §6 omhandler krav til godkjenning. Her heter det at virksomheter som omfattes av forskriften skal være godkjent av kommunestyret, og at søknad om godkjenning skal fremlegges for godkjenningsmyndigheten når det foreligger plan for etablering, utvidelse eller endring av virksomheten. Søknad om godkjenning skal inneholde dokumentasjon som viser hvordan virksomhetens eier vil sikre at virksomheten planlegges, etableres, drives og videreutvikles i samsvar med forskriftens bestemmelser. Forskriften tillegger leder av virksomheten ansvaret for at forskriften følges, mens eier av virksomheten er ansvarlig for at det etableres et internkontrollsystem.

Godkjenningen omfatter normalt både deler av de bygningsfysiske forholdene ved barnehagen og en rekke administrative og organisatoriske forhold knyttet til virksomhetens drift. I Trondheim kommune er godkjenning av barnehager delt i to faser; en plangodkjenning av byggeplaner før etablering og en driftsgodkjenning når barnehagen er kommet i drift. Ved driftsgodkjenning skal det være etablert et internkontrollsystem som ivaretar forskriftens bestemmelser.

Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage ble plangodkjent av Miljøsjefen i vedtak datert 08.02.12 (sak 12/7072).

Denne saken omhandler vurdering av driften ved Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage og bygger på tilsyn ved barnehagen 08.02.13. Tilstede ved tilsynet var: Anne Remen, styrer ved Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage, Elin Grønvold Aunet og Bente Løvlie Høier fra Miljøenheten.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Saken omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er et forbedringspotensial.

Beskrivelse av Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage

Barnehagen er privat og eies av Læringscenteret med hovedkontor på Jessheim. Barnehagen hadde ved tilsynet 67 barn i alderen 0-6 år. Barnehagen startet opp i november 2012.

Internkontroll

I *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler* m.v. §4 om ansvar og internkontroll heter det at virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontroll-system ved enheten.

De fleste virksomheter som omfattes av ovennevnte forskrift vil samtidig være omfattet av forskrift av 22. mars 1991 nr.159 om internkontroll som gjelder for helse, miljø og sikkerhetsområdet. I denne forskriften foreligger allerede en plikt til internkontroll og etablering av internkontrollsystem. I forskriften om miljørettet helsevern i barnehager og skoler anbefales at internkontrollsystemer som allerede er etablert utvides til å omfatte krav fastsatt i denne forskriften. Eller sagt med andre ord at kravene i *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler* integreres i allerede etablerte internkontrollsystemer ved enheten.

Læringsverkstedet har utarbeidet egen HMS-perm for sine barnehager, og Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage har tatt i bruk deler av dette systemet knyttet til brannvern og akuttberedskap. Barnehagens ledelse har på noen områder gått igjennom permene og tilpasset prosedyrene til egen virksomhet. Dette gjelder f.eks tema som rutiner knyttet til matlaging og matservering. Ledelsen har ikke gått igjennom forskriften med veileder systematisk for å sikre at alle tema er tilstrekkelig behandlet og dokumentert. Den foreliggende HMS-permen er derved ikke en beskrivelse av internkontrollen ved Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage, og tilfredsstillende ikke forskriftens krav til dokumentasjon.

Barnehagen har utarbeidet et årshjul for HMS-arbeidet. Dette bør utvides til også å omfatte rutiner knyttet til barnas arbeidsmiljø. Det er viktig at alle tidfestede kontrollrutiner, brannøvelser, kurs, revisjon av rutiner og gjennomgang av avvik vises på en slik oversikt.

Barnehagen registrerer avvik og uønskede hendelser på forskjellige nivåer. Avvik kan meldes muntlig til styrer, som har et system for melding av avvik videre til Læringsverkstedet ved behov. Dette skriftliggjøres og styrer har oversikt over meldte avvik, eventuelle purringer m.m.

Viktige rutiner for hygiene, sikkerhet og matservering er gjennomgått med alle ansatte på personalmøter og lignende, og ansatte er også gjort kjent med en del skriftlige instruksjoner for disse områdene. Det er utarbeidet en velkomstmappe til nye ansatte hovedsakelig knyttet til den ansattes rettigheter og plikter etter Arbeidsmiljøloven, og denne bør utvides til også omfatte de viktigste rutineene knyttet til barnas arbeidsmiljø.

Alle ansatte har gjennomgått kurs i førstehjelp, og dette planlegges gjennomført 2. hvert år.

Barnehagen har tatt tak i viktige rutiner og opplæring i disse, men har ikke i tilstrekkelig grad systematisert arbeidet med barnas arbeidsmiljø, jfr § 4 Internkontroll.

Barnehagen gjennomfører daglige kontroller av sikkerhet ute og inne, men det ligger ingen skriftlig sjekklister til grunn for kontrollen. Ledelsen bør konkretisere hvilke punkter som skal vurderes ved slike daglige gjennomganger. Ledelsen bør også etablere rutiner for kontrollrunder/HMS-runder ute og inne 2 ganger årlig, som dokumenteres ved utfylte sjekklister i IK-systemet.

Fra forskriftens §4. Internkontroll *"Leder av virksomheten har ansvar for å påse at bestemmelsene i eller i medhold av denne forskrift overholdes, og skal rette seg etter de pålegg som kommunestyret til enhver tid gir. Virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontrollsystem."*

Avvik nr.1: Barnehagen har ikke etablert et internkontrollsystem som tilfredsstillers forskriftens krav til systematikk og dokumentasjon.

Beliggenhet

I forbindelse med plangodkjenning ble det utarbeidet miljøteknisk vurdering som viste rene masser på barnehageområdet. Miljøenheten viser til Klif's Veileder for undersøkelse av jordforurensning i nye barnehager TA-2261/2007. Veilederen er oppsummert i Miljøenhetens faktaark nr.65- Jordforurensning på nye lekeområder. Tilkjøpte masser skal tilfredsstillers kvalitetskriterier oppgitt på faktaarket.

- 1. Dokumentasjon på at overflatejorda er undersøkt og tilfredsstillers krav i Klif-veileder TA2261/2007 må oversendes Miljøenheten før oppstart.*

Barnehagens ledelse kunne ved tilsynet ikke fremlegge dokumentasjon på at tilkjørte masser tilfredsstillers kvalitetskravene i Klif-veileder TA 2261/2007.

Fra forskriftens § 8 Beliggenhet: *"Ved valg av beliggenhet for ny virksomhet som omfattes av forskriften, skal det tas hensyn til trafikkforhold, luftforurensning, støy, klimaforhold og risikofaktorer i miljøet, samt områdets utforming og topografi."*

Avvik nr.2. Barnehagens ledelse kunne ved tilsynet ikke fremlegge dokumentasjon på at tilkjørte masser tilfredsstillers kvalitetskravene i Klif-veileder TA 2261/2007.

Måltid

Barnehagen serverer varm lunsj 4 ganger hver uke. Det er etablert rutiner for oppbevaring, tilberedning og servering av mat, jfr IK-mat-forskriften. Ansvar for oppfølging er lagt til barnehagens kokk.

Psykososiale forhold

Læringsverkstedet sentralt har utarbeidet rutiner knyttet til krisehåndtering, beredskapsplaner m.m. Disse er gjennomgått muntlig med ansatte i barnehagen.

Rengjøring/vedlikehold

Renhold

Et godt renhold er avgjørende for å oppnå et godt inn klima. I barnehager er det spesielt viktig med godt renhold på gulv, siden barnas leke- og oppholdssone i stor grad er på eller nær gulvet. Inngangspartiet tilrettelagt for forebyggende renhold med mattesoner i grovgarderober og fotskraperister på utsiden.

Renhold i barnehagen utføres av privat firma, det er etablert renholdsplan, og ansattes ansvar for rydding og renhold er avklart.

Vedlikehold

Læringsverkstedet AS er hovedansvarlig for bygget, og det gjennomføres to årlige gjennomganger av barnehagen med tanke på å avdekke eventuelle bygningsmessige mangler. Det er inngått avtaler om service på ventilasjonsanlegg, brannvarslingsanlegg m.m.

Sikkerhet og helsemessig beredskap

Inneområdet

Ved befaringen av innelekeområdet ble det påvist punkter som kan medføre risiko for barneulykker og som må rettes opp. Dette var manglende skåldesikring av tappesteder i barnas oppholdsareal. Temperaturen på tappesteder tilgjengelig for barn skal ikke overskride 38 °C.

Fra forskriftens §14: "Virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges".

Avvik nr.3: Befaringen av innendørs lekeområde avdekket sikkerhetsmangler.

Uteområdet

På den ene siden at barnehagens tomt var det ved tilsynet satt opp et byggegjerde i stedet for permanent gjerde. Dette hadde varierende avstand mellom gjerde og bakken. For å hindre at barn kommer seg under og inn på byggeområdet på nabotomta, må ikke åpningen under gjerdet overskride 10 cm. Et byggegjerde er kun å betrakte som en kriseløsning og det må snarest etableres permanent gjerde mot tilgrensende byggetomt. Det må sikres at barn ikke kan forsere gjerdet, enten under eller på sidene av gjerdet.

Fra forskriftens §14: "Virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges".

Avvik nr.4: Barnehagen har ikke etablert tilfredsstillende inngjerding av utelekeområdet.

Smittevern

Barnehagen er kjent med faglige råd fra Folkehelseinstituttet "Barnehager og smittevern". Det benyttes engangsutstyr og desinfeksjonsmidler i forbindelse med stellesituasjonen.

Barnehagen har beskrevet rutiner for ukentlige vask av leker som barn erfaringsmessig ofte putter i munnen. Det bør tas i bruk kvitteringslister som sikrer oversikt over at rutinene er fulgt.

Inneklima/luftkvalitet/varme

Barnehagen er utstyrt med balansert ventilasjonsanlegg, *gulvvarme og panelovner*. Barnehagen har hatt forholdsvis kort brukstid av bygget, men hadde ved tilsynet ingen merknader til byggets inneklima.

Vurdering av Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage

Læringsverkstedet som eier har utarbeidet en HMS-perm som skal ivareta bestemmelsene i *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*. Innholdet i permene er i noen grad gjort kjent for ansatte, og er på noen områder tilpasset driften ved Læringsverkstedet DoReMi Humlehaugen barnehage. Barnehagen hadde ved tilsynet et internkontrollsystem som i begrenset grad beskriver egne driftsrutiner og prosedyrer. Et slikt system må etableres før barnehagen kan gis driftsgodkjenning. Følgende avvik må rettes før driftsgodkjenning kan gis:

Avvik nr.1: Barnehagen har ikke etablert et internkontrollsystem som tilfredsstillter forskriftens krav til systematikk og dokumentasjon.

Avvik nr.2: Barnehagens ledelse kunne ved tilsynet ikke fremlegge dokumentasjon på at tilkjørte masser tilfredsstillter kvalitetskravene i Klif-veileder TA 2261/2007.

Avvik nr.3: Befaringen av innendørs lekeområde avdekket sikkerhetsmangler.

Avvik nr.4: Barnehagen har ikke etablert tilfredsstillende inngjerding av utelekeområdet.

Når Miljøenheten har mottatt bekreftelse på at overstående forhold er ivaretatt vil barnehagen kunne gis driftsgodkjenning. **Vi ber om at det gis skriftlig tilbakemelding snarest og senest innen 01.06.13**

Ved manglende oppfølging fra virksomheten, må dette brevet betraktes som et varsel om at pålegg kan bli gitt for at avvikene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker §16 om forhåndsvarsling og lov om helsetjenesten i kommunene §4a-8 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
Miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi: Trondheim kommune, Oppvekstkontoret